

Ukrajinské společnosti zoufale potřebují pracovníky. Prostě jich není dost

kyivindependent.com/ukrainian-companies-desperately-need-workers-there-just-arent-enough

9. srpna 2024

Regály supermarketů jsou vyprodané. Vlaky metra jezdí méně často. Velké společnosti zmrazují celé divize. Zaměstnanci továrny berou přesčasové směny, aby vyhověli výrobě. Projekty na zmírnění energetické krize na Ukrajině byly zpožděny.

Téměř ve všech sektorech pociťuje ukrajinská ekonomika stejnou pracovní krizi, která svírá její bojové jednotky, protože společnosti čelí skutečnosti, že velká část jejich pracovní síly prostě zmizela.

Někteří Ukrajinci bojují na frontě, někteří jsou vnitřně vysídleni a miliony dalších se přestěhovaly do zahraničí, aby utekly před válkou.

„V HR jsem dlouho a taková situace na ukrajinském trhu práce nikdy nebyla,“ řekla Yana Romanenko, ředitelka lidských zdrojů společnosti Nibulon, ukrajinského zemědělského giganta. „Problém se navíc zhoršuje. Dnes nejde o to najít to nejlepší na trhu, ale vůbec někoho najít.“

Společnosti se tomu snaží přizpůsobit tím, že rozšiřují své okruhy kandidátů, ze kterých by mohli přijímat nábor, hledají způsoby, jak si udržet stávající talenty, stále více se spoléhají na automatizaci a mimo jiné zvyšují mzdy.

Problém se v posledních měsících ještě vyostřil po obnoveném náboru a novém zákonu, který zaměstnavatelům ukládá povinnost udržovat a sdílet aktualizované vojenské registrační záznamy zaměstnanců. Stále více mužů se vyhýbá oficiálnímu zaměstnání, kde je odvodní důstojníci mohou snadno najít tím, že se přestěhují na „šedé“ trhy nebo úplně přestanou pracovat.

Pracovníci metra pózují na fotografii poté, co 2. května 2024 nainstalovali nová písmena na zeď stanice metra „Zvirynetska“ v Kyjevě na Ukrajině. (Oleksii Samsonov/Global Images Ukraine via Getty Images)

„Podmínky, které jim nabízíme, a dokonce i naše kompenzace týkající se výše mezd, plný sociální balíček a tak dále, nemohou kompenzovat riziko, že upřímně řečeno, lidé nejsou připraveni jít do boje,“ řekl Vitalij Pakhomov. , ředitel lidských zdrojů společnosti Interpipe, jednoho z největších světových dodavatelů ocelových trubek.

Kyjev stojí před křehkou rovnováhou mezi mobilizací mužů k boji a ušetřením dostatečného množství pracovníků, aby poháněli ekonomiku. Muži jsou v první linii zoufale potřební, aby odvrátili mnohem větší nepřátelskou sílu, která pomalu dobývá půdu. Fungující ekonomika zároveň zůstává klíčová pro schopnost Kyjeva platit své vojáky a nakupovat vybavení, aby setrval na bojišti.

Ukrajinské společnosti považované za klíčové pro infrastrukturu a válečné úsilí mohou určité procento svých zaměstnanců osvobodit od mobilizace, ale přesná částka se v jednotlivých odvětvích a společnostech liší.

Přesto v červnu průzkum Americké obchodní komory na Ukrajině mezi více než 100 jejími členy, mezi něž patří i někteří z největších ukrajinských zaměstnavatelů, zjistil, že 81 % respondentů uvedlo, že mobilizace ovlivňuje jejich obchodní operace. Společnosti uvedly, že vyhrazení zaměstnanců z vojenské služby je nyní jejich hlavní výzvou – dokonce vyšší než bezpečnost a zabezpečení zaměstnanců, výpadky elektřiny a ruské stávky na infrastrukturu.

‘There are no people’

Když v roce 2022 vypukla invaze v plném rozsahu, počet volných pracovních míst a uchazečů o zaměstnání okamžitě zaznamenali „kolosální“ pokles, přičemž nabídky práce klesly téměř desetinasobně, řekla Lesia Prymakova, manažerka komunikace Work.ua, špičkového ukrajinského webu pro práci. příspěvky. "Prostě nebyla žádná volná místa a lidé zjevně nehledali práci."

Ukrajinský státní statistický úřad přestal po úplné invazi zveřejňovat své pravidelné aktualizace o trhu práce, takže společnosti a odborníci se při analýze tržních podmínek mohli spoléhat na zástupce, jako jsou nabídky práce.

Prymakova řekla, že každý měsíc se otevírají nové nabídky, jak se ekonomika zotavuje, a začátkem tohoto roku Work.ua překonala počet volných pracovních míst otevřených před invazí v plném rozsahu.

Ale zatímco poptávka se zotavila, nabídka práce je jiný příběh.

„Tato krize není jako všechny ostatní před ní. Protože skutečný problém tady není s inflací, ani s platy – jde právě o to, že tu nejsou lidé,“ řekla Prymaková.

Ukrajínští uprchlíci jdou 6. března 2022, krátce po zahájení totální invaze, po mostě u nárazníkové zóny s hranicí s Polskem na hraničním přechodu Zosin-Ustyluh na Ukrajině. (Daniel Leal/AFP přes Getty Images)

Podle Mezinárodní organizace pro migraci se odhaduje, že téměř 6,5 milionu Ukrajinců jsou uprchlíci v zahraničí – asi 15 % z předválečné populace 45 milionů. Odhaduje se, že dalších 3,7 milionu je vnitřně vysídleno.

Zhruba další milion Ukrajinců bylo mobilizováno, uvedla ukrajinská vláda na začátku tohoto roku, zatímco odhadem 800 000 mužů se skrývá nebo pracuje nevědomě, aby nebyli posláni do boje, řekl Dmytro Natalukha, předseda parlamentního hospodářského výboru. Financial Times .

V parlamentu byly navrženy nové návrhy zákonů, které mají osvobodit pracovníky s určitými úrovněmi platů ze služeb nebo zavést systém, kde společnosti mohou platit za jejich ochranu, ale tyto návrhy vyvolaly polemiku ohledně otázek spravedlnosti.

„Je to každodenní hra na kočku a myš, kde si majitelé firem chtějí udržet své lidi a navrhovatelé je chtějí mobilizovat,“ řekl Hlib Vyšlinskij, výkonný ředitel kyjevského think-tanku Centrum pro hospodářskou strategii (CES).

‘No one wants to go there’

I když nebyla ušetřena žádná část země, neobsazených míst je obzvláště mnoho ve východních regionech.

Pakhomov z Interpipe odhadl, že společnosti chybí asi 12 % potřebných pracovníků, ale v určitých oblastech blíže frontě je toto číslo až 25–30 %.

"Přibližně polovina populace odešla nadobro" v regionu poblíž provozů společnosti v Nikopolu, řekl Pakhomov, "a neustálé ostřelování rozhodně nevytváří příležitost ke zvýšení toku pracujících."

Nibulon, který nedávno z bezpečnostních důvodů přesunul své sídlo z Mikolajiva do Kyjeva, má také potíže s obsazením pozic pro své zemědělské a lodní operace dále na východ.

„Nikdo tam nechce jít. Předtím jste si mohli najmout dodavatele, zaplatit mu peníze a on to udělal. Ale teď říkají: ‚Ne, ne, ne, kam chcete – jen ne do Mykolajiva, ne do Voznesensku, ne do Nové Odesy‘ a tak dále,“ řekl Romaněnko.

Volná místa byla před válkou podle ní vzácná, ale nyní má společnost pravidelně každý měsíc otevřených 150 volných míst, protože lidé jsou rekrutováni do armády, opouštějí zemi nebo se stěhují do jiných zaměstnání.

Dne 12. února 2024 pracují technici na hlavní vysoké peci v Záporožském železářství v Záporoží na Ukrajině. (Diego Fedele/Getty Images)

Ani dopady nejsou omezeny na velké korporace.

Plné zaškolení nových zaměstnanců ve společnosti Triada-welding může trvat rok a půl, řekl Kyrilo Vitaliyovych, ředitel specializované strojírenské a svářečské společnosti se sídlem v Záporoží. Deset procent z přibližně dvacetičlenné společnosti nyní podle něj bojuje v první linii.

"Pokud je odebrán nebo odejit jediný zaměstnanec, je to pro nás velmi bolestivé, protože potřebujeme spoustu času na přizpůsobení," řekl Vitaliyovych. „A to je důvod, proč pečlivě prověřujeme, které projekty můžeme nyní přijmout a které ne. Mohli bychom se rozvíjet, ale kvůli personálním otázkám jsme nuceni se omezit.“

Společnost úzce spolupracovala s místní Záporožskou polytechnickou národní univerzitou, aby najímala studenty, řekl Vitaliyovych, ale studenti stále více chtějí po ukončení studia opustit region.

Recruiting younger, older, less experienced

Kromě zmenšování pracovní síly válka také změnila její složení. Obzvláště vzácní jsou vyškolení specialisté a muži ve věku nábory – 25 až 60 let.

Někteří doufali, že ženy budou moci nahradit nepřítomné muže, a mnoho společností zavedlo programy rekvalifikace žen na role, v nichž tradičně dominují muži.

Společnosti, které hovořily s Kyiv Independent, popsaly určitý úspěch při nábory žen, ale uvedly, že výsledky byly omezené.

Vzhledem k tomu, že muži ve vojenském věku mají zakázáno opustit zemi, většinu dospělých uprchlíků v zahraničí tvoří ženy. A pokud jde o ty, které zůstaly, mnoho průmyslových rolí postižených pracovní krizí nebylo mezi ženami populární z důvodů, jako je fyzická poptávka, nízká míra vysokoškolské přípravy v příslušných oborech a problémy s péčí o děti – zejména u zaměstnání, která vyžadovala dlouhé úseky od domov.

"Lidé si představují Londýn v roce 1942," řekl Vyshlinsky z CES, když se zmínil, když ženy zaplavily pracovní sílu během druhé světové války. "Ale rozdíl je v tom, že v Londýně ženy neopustily kontinent, aby se staly uprchlíky." V našem případě nemáme moc náhradních žen."

Celkově byly platové nabídky v květnu podle Národní banky Ukrajiny přibližně o 45 % vyšší než před invazí, protože společnosti soutěží o omezené talenty.

"Uchazeči mají větší výběr, takže jsou stále náročnější na pracovní podmínky, kompenzace a možnosti rozvoje," řekl v prohlášení pro Kyjev Independent zástupce ukrajinské doručovací služby potravin Zakaz.ua.

U studentů, nezkušených pracovníků a starších uchazečů o zaměstnání trh neustále roste, poznamenala Prymaková z Work.ua. Podle údajů společnosti se počet nabídek práce hledajících pracovníky bez zkušeností zvýšil přibližně o 50 %, zatímco nabídky pro starší zaměstnance se více než ztrojnásobily.

Dělníci, včetně švadleny Iryny Seh (v červené), šijí ukrajinské vojenské bundy v továrně vlastněné ukrajinskou společností Ukrvyysktorg, která se specializuje na vojenské oblečení ve Lvově na Ukrajině 21. února 2023. (Sean Gallup/Getty Images)

Skupina doručovatelů viděná ve frontě před jednou ze znovuotevřených restaurací Mcdonalds v Kyjevě na Ukrajině 30. září 2022. (Ashley Chan/SOPA Images/LightRocket přes Getty Images)

Zástupce McDonald's řekl listu Kyiv Independent, že zatímco společnost zažívá na Ukrajině menší dopady mobilizace, nedosáhla kritické úrovně, protože polovinu jejích zaměstnanců tvoří ženy a většinu zaměstnanců tvoří lidé ve věku 18-25 let.

Stejně jako mnoho dalších, kteří hovořili s Kyjevem Independent, státní ropná společnost Ukrnafta zavádí programy rekvalifikace stávajících zaměstnanců na nové role, spolupracuje s univerzitami při práci a náborech studentů a žádá zaměstnance, aby zůstali po odchodu do důchodu.

„Většinou, když člověk dosáhl důchodového věku, poskytli jsme mu materiální pomoc za odsloužená léta a rozloučili se. Nyní vás jako zaměstnavatele žádáme, abyste zůstali a pracovali během stanného

práva," řekla Olena Artazei, zástupkyně ředitele Ukrnafta pro lidské zdroje.

Další skupina, se kterou se mnoho firem snaží spolupracovat: veteráni. Ukrnafta si nadále ponechává na výplatní listině 939 členů služby a doufá, že se do společnosti vrátí, až jejich služba skončí.

Pro veterány, kteří se již vrátili, i pro veterány najaté externě, společnost zřídila samostatnou divizi, která pomáhá uspokojit jejich potřeby – fyzicky, psychologicky a právně, včetně budování ubytování na pracovišti a školení manažerů, aby rozuměli potřebám veteránů.

Společnost Interpipe, která má podobný re-entry program pro své veterány, uvedla, že více než 80 % z jejich 103 veteránů, kteří se vrátili z vojenské služby, se vrátilo do práce ve společnosti.

Rethinking operations

Nábor může udělat tolik, ale pouze tehdy, když je prostě málo lidí a společnosti hledají způsoby, jak snížit počet potřebných zaměstnanců.

Mnoho společností hovořilo o rostoucí automatizaci. Největší ukrajinský řetězec supermarketů, ATB-Market, v odpovědi na písemné dotazy listu Kyiv Independent řekl, že nedostatek pracovních sil způsobuje zákazníkům dlouhé čekací doby a problémy s doplňováním regálů a zásob a také vysiluje zaměstnance, kteří pracovali více hodin. Pro snížení pracovní zátěže společnost zvýšila počet automatizovaných registrů a samoobslužných pokladen.

V některých případech firmy kombinují zaměstnání – elektrikář by se mohl přeškolit například na roli elektrikáře a zámečníka.

Lidé nakupují v supermarketu v Chersonu na Ukrajině 1. listopadu 2023. (Ed Ram/For The Washington Post přes Getty Images)

ATB-Market na nedatované fotografii. (Tisková služba ATB)

A některé společnosti to dotáhly ještě dál zmrazením celých divizí. Ve společnosti Nibulon jsme se „museli zaměřit na oblasti klíčových oblastí činnosti – to, co nám přináší největší příjmy,“ vysvětlil Romanenko. Jejich divize chovu zvířat a výroby uzenin byly pozastaveny a pracovníci byli přeškoleni a přemístěni, aby obsadili pozice v klíčových oblastech podnikání společnosti, včetně zemědělství a logistiky, řekla.

'Every year, we will age by a year'

Jak se ukrajinské společnosti přizpůsobují novému normálu, na obzoru je jen málo známek úlevy. Ukrajina odhaduje, že dalších 700 000 Ukrajinců opustí zemi v letech 2024 a 2025, podle zprávy Národní banky Ukrajiny z počátku tohoto měsíce a její současná porodnost je pouze třetinou její úmrtnosti .

I když válka skončí, mnoho mužů, kteří byli odloučeni od svých manželek a dětí, se k nim pravděpodobně připojí v zahraničí.

"Domnívám se, že jde o velmi zpožděný problém, který bude muset být vyřešen po válce," řekl Pakhomov z Interpipe. "Měly by být vytvořeny mimořádné programy pro vzdělávání mládeže, která také odešla ve velkém počtu."

Dělníkům, kterým bylo na začátku války 43, je nyní 45, poznamenal Pakhomov: "Každý rok, pokud nic neuděláme, zestárneme o rok."

Nadya Savchenko, generální ředitelka Key People, personální agentury, říká, že nepředpokládá, že se situace brzy zlepší, a myslí si, že během rekonstrukce to může být ještě složitější. Přesto doufá, že mladí Ukrajinci rozpoznají příležitosti, které zbývají.

„Ti, kteří nyní mají touhu budovat kariéru, posouvat se na kariérním žebříčku, je nyní na Ukrajině velmi dobrá doba. Talentovaní lidé jsou velmi potřební v mnoha strategických odvětvích a oblastech a platy jsou velmi konkurenceschopné,“ řekla.

Ale také si uvědomuje, že to může být těžké prodat: „Záleží na bezpečnosti. Chápu, že pro ty, co mají třeba děti, je volba jasná. Jdete tam, kde jsou vaše děti v bezpečí. Ale pro ty, kteří taková omezení nemají, zvu je do ukrajinských společností.“

[Ukrajinské podniky zuřily kvůli vládou navrhovanému zvýšení daní na financování boje proti Rusku](#)

[Andrea Januta](#)

Zpravodaj

Andrea Januta je kyjevská reportérka listu Kyiv Independent. Předtím strávila šest let jako investigativní reportérka pro Reuters v New Yorku, kde získala Pulitzerovu cenu za vysvětlující zpravodajství. Během působení v Reuters vedla její práce k mnoha federálním vyšetřováním, slyšení v Kongresu a nové legislativě.

Než se stala novinářkou, pracovala jako analytička finančních dat ve společnosti Goldman Sachs. Přečtěte si více

